

Dokument ze zasedání

A9-0218/2022

25.7.2022

ZPRÁVA

s doporučeními Komise ohledně odpovědného soukromého litigačního financování
(2020/2130(INL))

Výbor pro právní záležitosti

Zpravodaj: Axel Voss

(Podnět – článek 47 jednacího řádu)

OBSAH

	Strana
NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU	3
PŘÍLOHA K NÁVRHU USNESENÍ: DOPORUČENÍ K OBSAHU POŽADOVANÉHO NÁVRHU	9
VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ.....	30
INFORMACE O PŘIJETÍ V PŘÍSLUŠNÉM VÝBORU	34
JMENOVITÉ KONEČNÉ HLASOVÁNÍ V PŘÍSLUŠNÉM VÝBORU	35

NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU

s doporučeními Komise ohledně odpovědného soukromého litigačního financování (2020/2130(INL))

Evropský parlament,

- s ohledem na článek 225 Smlouvy o fungování Evropské unie,
 - s ohledem na článek 47 Listiny základních práv Evropské unie,
 - s ohledem na článek 5 rozhodnutí Evropského parlamentu ze dne 28. září 2005 o přijetí statutu poslanců Evropského parlamentu¹,
 - s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/1828 ze dne 25. listopadu 2020 o zástupných žalobách na ochranu kolektivních zájmů spotřebitelů a o zrušení směrnice 2009/22/ES²,
 - s ohledem na doporučení Komise ze dne 11. června 2013 o společných zásadách mechanismů členských států pro kolektivní odškodnění v případě zdržovacích žalob a žalob o náhradu škody, které se týkají porušení práv vyplývajících z práva Unie,
 - s ohledem na studii výzkumné služby Evropského parlamentu „Odpovědné soukromé financování soudních sporů“ z března 2021;
 - s ohledem na články 47 a 54 jednacího řádu,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro právní záležitosti (A9-0218/2022),
- A. vzhledem k tomu, že členské státy mají v souladu s článkem 47 Listiny základních práv Evropské unie primární odpovědnost za zpřístupnění odpovídající právní pomoci těm, kdo nemají dostatečné prostředky k zajištění přístupu ke spravedlnosti pro všechny; vzhledem k tomu, že veřejná právní pomoc a veřejné stíhání jsou a musí zůstat ústředními mechanismy pro zaručení základního práva na účinnou právní ochranu a spravedlivý proces;
- B. vzhledem k tomu, že se šíří praxe komerčního financování soudních sporů třetí stranou (TPLF), kdy soukromí investoři („investoři do soudních sporů“), kteří nejsou stranou daného sporu, investují do soudního řízení a hradí právní a jiné výdaje výměnou za podíl na присouzené částce; vzhledem k tomu, že kolektivní odškodnění je pouze jedním druhem sporů, v nichž je TPLF v současné době využíváno, spolu s rozhodčím řízením, úpadečným řízením, vymáháním investic, antimonopolními pohledávkami a dalšími;
- C. vzhledem k tomu, že v případě řádné regulace by TPLF mohlo být častěji využíváno jako nástroj na podporu přístupu ke spravedlnosti, zejména v zemích, kde jsou právní náklady velmi vysoké, nebo pro ženy a marginalizované skupiny s dodatečnými

¹ Úř. věst. L 262, 7.10.2005, s. 1.

² Úř. věst. L 409, 4.12.2020, s. 1.

překážkami financování; vzhledem k tomu, že TPLF by rovněž mohlo ve stále větší míře pomoci zajistit, aby byly případy veřejného zájmu předloženy soudu, a snížit významnou hospodářskou nerovnováhu, která existuje mezi podniky a občany, kteří usilují o nápravu, a tím zajistit řádnou odpovědnost podniků;

- D. vzhledem k tomu, že zpráva Britského institutu mezinárodního a srovnávacího práva (BIICL) o „stavu kolektivního odškodnění v EU v souvislosti s doporučením Komise“ zdůrazňuje, že v některých členských státech se financování ze strany třetích stran stalo zásadním faktorem při uplatňování kolektivního odškodnění³; vzhledem k tomu, že zpráva Komise (COM(2018)0040) o provádění doporučení Komise z roku 2013 o společných zásadách pro prostředky kolektivní právní ochrany zdůrazňuje, že TPLF je klíčovým aspektem kolektivního odškodnění, který má významný přeshraniční rozměr;⁴
- E. vzhledem k tomu, že investoři do soudních sporů se spíše než zájmy žalobců mohou řídit vlastními ekonomickými zájmy; vzhledem k tomu, že se mohou snažit ovlivňovat průběh řízení a požadovat výsledek, který by pro ně znamenal nejvyšší návratnost za co nejkratší dobu⁵; vzhledem k tomu, že je nezbytné zajistit, aby obětím byla vyplacena odpovídající náhrada škody;
- F. vzhledem k tomu, že ačkoli TPLF v Evropě téměř neexistuje, tento jev je v oblasti investičních arbitráží na vzestupu a znásobuje počet a objem žalob soukromých investorů vůči státům;
- G. vzhledem k tomu, že podle dostupných údajů mohou investoři do soudních sporů někdy požadovat nepřiměřený podíl na přisouzené částce, který přesahuje návratnost, jakou obvykle mají jiné druhy investic; vzhledem k tomu, že částky požadované investory do soudních sporů se obvykle pohybují v celé Unii od 20 % do 50 % přiznané náhrady škody⁶, avšak mimo Unii mohou tyto nároky v některých případech představovat návratnost investic až do výše 300 %; vzhledem k tomu, že by měla být zavedena pravidla, která zajistí, že odměna vyplácená investorům do soudních sporů bude přiměřená přiznané náhradě škody a že bude tato náhrada poskytnuta žalující straně předtím, než bude vyplacena uvedená odměna;
- H. vzhledem k tomu, že TPLF není jediným způsobem, jak usnadnit přístup ke spravedlnosti, a že k usnadnění tohoto přístupu jsou k dispozici další nástroje, jako je právní pomoc nebo pojištění nákladů řízení, a že existují i mimosoudní prostředky nápravy, jako je mediace, alternativní řešení sporů / řešení sporů on-line, veřejný ochránce práv nebo systémy pro stížnosti spravované společnostmi; vzhledem k tomu, že tato řešení mohou někdy vést k rychlejšímu a přiměřenějšímu odškodnění pro stěžovatele, ale ne vždy jsou dostatečně účinná při poskytování přiměřené nápravy; vzhledem k tomu, že stěžovatelé by měli mít vždy možnost domáhat se přímo soudní

³ https://www.biicl.org/documents/1881_StudyontheStateofCollectiveRedress.pdf, s. 19.

⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52018DC0040&from=cs,%20page%2010>.

⁵ Australský parlament dospěl k závěru, že „při hromadných žalobách mají investoři takovou moc a vliv, že vznikají situace, kdy jejich finanční zájmy převáží nad zájmy reprezentativního žalobce a osob, které se podílejí na kolektivní žalobě“, viz Australská komise pro reformu práva (2019): Šetření ve věci řízení na základě hromadných žalob a financování soudních sporů třetí stranou, s. 19.

⁶ Studie EPRS (2021): Odpovědné soukromé financování sporů. Příloha – Současná situace v oblasti soukromého financování soudních sporů a platné předpisy EU upravující toto financování.

nápravy;

- I. vzhledem k tomu, že TPLF se vyskytuje v Austrálii, USA, Kanadě, Spojeném království a Nizozemsku a někteří jej považují za klíčový faktor pro zajištění dostupnosti přístupu ke spravedlnosti⁷, přičemž však rovněž panují obavy ohledně nekalých praktik v některých jurisdikcích; vzhledem k tomu, že z empirických údajů⁸ vyplývá, že investoři do soudních sporů si obvykle vybírají případy, od nichž si slibují největší návratnost, a neinvestují do případů, které považují za příliš rizikové nebo málo výnosné;
- J. vzhledem k tomu, že počet investorů do soudních sporů lze jen obtížně určit, přičemž v Evropské unii jich dnes podle dostupných informací působí pouze nejméně 45; vzhledem k tomu, že ačkoli praxe TPLF se v členských státech doposud vyskytuje jen v omezené míře, očekává se, že bude hrát čím dál tím významnější úlohu v nadcházejících letech, přičemž však v Unii zůstává do značné míry neregulována, přestože by mohla přinášet nejen přínosy, ale také podstatná rizika pro výkon spravedlnosti, která je třeba řešit;
- K. vzhledem k tomu, že v současném regulačním vakuu panuje riziko, že investoři do soudních sporů budou vykonávat svou činnost netransparentně, což by mohlo vést k tomu, že soudy přiznají žalující straně určitou náhradu škody, aniž by si byly vědomy toho, že podíl z této částky, který může být nepřiměřeně vysoký, bude následně vyplacen příslušnému investorovi na úkor žalobců; vzhledem k tomu, že tento nedostatek transparentnosti by také mohl znamenat, že i potenciální beneficianti mají jen kusé nebo vůbec žádné informace o způsobu rozdělení přisouzené částky a o dohodách o financování, což platí zejména tam, kde existuje mechanismus pro opt-out z hromadných žalob; vzhledem k tomu, že při neexistenci společných minimálních norem na úrovni Unie existuje riziko roztržštěnosti a regulační nerovnováhy v oblasti financování soudních sporů;
- L. vzhledem k tomu, že směrnice (EU) 2020/1828 hovoří o určitých zárukách v případě financování soudního sporu třetí stranou, ovšem tyto záruky se omezují na zástupné žaloby podávané podle této směrnice jménem spotřebitelů, a nevztahují se tudíž na jiné druhy žalob, například v oblasti obchodu či lidských práv, nebo kategorie žalobců, jako jsou lidskoprávní organizace nebo zaměstnanci; vzhledem k tomu, že účinná opatření a záruky by se měly vztahovat na všechny druhy žalob;

Úvod

- 1. konstatuje, že ačkoli financování soudních sporů třetími stranami je doposud využíváno jen v omezené míře, jedná se o rychle se rozšiřující praktiku v Unii, která hraje stále

⁷ Viz https://www.biicl.org/documents/1881_StudyontheStateofCollectiveRedress.pdf, s. 269: Obecný pohled Spojeného království na financování třetími stranami byl příznivý a respondenti hodnotili dostupnost takového financování jako klíčový faktor pro své rozhodnutí účastnit se kolektivního řízení. Zkušenosti s financováním kolektivních žalob třetími stranami byly v praxi celkově pozitivní. Žádný z respondentů neměl zkušenosti s organizací, která se snaží financovat žalobu vůči konkurentovi. Žádný z respondentů neměl zkušenost, kdy se financující subjekt zjevně pokusil soudní spor kontrolovat, ačkoli jeden advokát popsal situaci, kdy finanční instituce stáhla financování v průběhu projednávání žaloby, která vedla k předčasnému urovnání věci.“

⁸ Viz Australská komise pro reformu práva (2019): Šetření ve věci řízení na základě hromadných žalob a financování soudních sporů třetí stranou, s. 34.

významnější úlohu v soudních systémech některých členských států, jakož i ve způsobu, jímž mají evropští občané přístup ke spravedlnosti, obzvláště v přeshraničních případech; poukazuje na to, že tato praxe na úrovni Unie z větší části nepodléhá žádné regulaci;

2. konstatuje, že regulace TPLF by měla jít ruku v ruce s politikami zlepšujícími přístup žalobců ke spravedlnosti, např. snižováním právních nákladů, poskytováním odpovídajícího veřejného financování organizacím občanské společnosti, včetně organizací na ochranu spotřebitelů, nebo prosazováním jiných postupů, jako je právní pomoc nebo skupinové financování; vyzývá členské státy, aby si v této věci vyměňovaly osvědčené postupy a aby při zajišťování účinného přístupu ke spravedlnosti vycházely z opatření uvedených v článku 20 směrnice (EU) 2020/1828;
3. je přesvědčen, že má-li se každému zajistit přístup ke spravedlnosti a zaručit, aby soudní systémy upřednostňovaly nápravu pro poškozené, a nikoli zájmy soukromých investorů, kteří mohou jen hledat obchodní příležitosti v souvislosti s právními spory, je nezbytné zavést na úrovni Unie minimální normy, které se budou zabývat klíčovými aspekty týkajícími se TPLF, včetně transparentnosti, spravedlivosti a proporcionality;
4. zdůrazňuje, že cílem takového regulačního režimu by bylo regulovat financování soudních sporů ze strany investorů do soudních sporů; upozorňuje, že tento režim by měl regulovat aktivity v oblasti financování ve vztahu ke všem typům žalob bez ohledu na jejich povahu a že by tím neměly být dotčeny stávající mezinárodní, unijní a vnitrostátní právní předpisy umožňující podávání žalob, zejména právní předpisy o ochraně kolektivních zájmů spotřebitelů a o ochraně životního prostředí a právní předpisy upravující úpadkové řízení nebo odpovědnost;
5. je přesvědčen, že vytvoření společných minimálních norem EU pro TPLF umožní legislativním orgánům vykonávat účinnou kontrolu a adekvátně chránit zájmy žalujících stran; poukazuje na to, že dobrovolné regulační mechanismy a kodexy chování sice mohou hrát pozitivní roli, avšak většina investorů se jich zatím neúčastní, což vede k tomu, že žalující strany jsou vystaveny značným rizikům;

Regulace investorů do soudních sporů a dohled nad nimi

6. doporučuje, aby byl zaveden systém udělování povolení pro investory do soudních sporů, který by zajistil, aby byly žalujícím stranám poskytovány skutečné příležitosti využít TPLF a aby byly zavedeny přiměřené záruky, a to i prostřednictvím zavedení požadavků na správu společností a pravomocí dohledu na ochranu žalujících stran a zajištění toho, aby financování poskytovaly pouze subjekty, které přijmou závazek dodržovat minimální normy transparentnosti, nezávislosti, správy a kapitálové přiměřenosti a uplatňovat vůči žalobcům a zamýšleným beneficiářům fiduciární vztah; zdůrazňuje, že je třeba zajistit, aby tento systém nevytvářel nadměrnou administrativní zátěž pro členské státy ani pro investory do soudních sporů;

Etické otázky

7. doporučuje, aby byla investorům do soudních sporů uložena povinnost jednat s náležitou péčí v nejlepším zájmu žalobce; domnívá se, že investoři do soudních sporů nemohou mít nepatřičnou kontrolu nad soudními řízeními, která financují; tato kontrola

nad soudním řízením musí náležet žalující straně a jejím právním zástupcům; tato kontrola nad financovaným soudním řízením může být jak formální (např. smluvní ujednání), tak neformální (např. hrozba, že bude financování ukončeno);

8. zdůrazňuje, že v případech, kdy existují nežádoucí vztahy mezi investory do soudních sporů, oprávněnými subjekty, právními kanceláři, agregátory (včetně platform sružujících žaloby a rozdělujících částku přiznané náhrady) a jinými subjekty zapojenými do soudního sporu, které mají zájem na jeho výsledku, může docházet ke střetu zájmů; poukazuje na to, že existuje rostoucí trend, kdy investoři do soudních sporů uzavírají dohody o financování série budoucích sporů (financování portfolia) s právními kanceláři⁹; doporučuje, aby byly k zamezení střetů zájmů přijaty záruky, které vymezí práva žalobců a stanoví povinnost zveřejňovat údaje o vztazích mezi investory do soudních sporů a jinými zúčastněnými stranami;
9. je přesvědčen, že s výjimkou výjimečných a přísně regulovaných okolností by investoři do soudních sporů neměli být oprávněni opustit v žádné fázi soudního řízení financovanou stranu, která by pak byla nucena sama nést veškeré náklady soudního sporu, ačkoli byl celý spor zahájen snad právě jen díky účasti investora; zdůrazňuje proto, že smluvní ujednání založená na podmíněném financování by měla být považována za neplatná;
10. je přesvědčen, že v případě prohraného sporu by odpovědnost za úhradu nákladů žalované strany (například v případě přiznání výloh protistrany) měli vedle žalobců nést i investoři; zdůrazňuje, že regulace by měla zabránit tomu, aby investoři omezovali svou odpovědnost za náklady v případě neúspěchu;

Pobídky a omezení podílu na odškodnění

11. domnívá se, že právní předpisy by měly stanovit omezení podílu odškodnění, na který mají investoři do soudních sporů nárok v případě úspěšného soudního sporu nebo vypořádání a na základě smluvního ujednání; je přesvědčen, že dohody mezi investory a žalobci by měly stanovovat, že z vyplacené hrubé částky finančního vypořádání nebo odškodnění připadne nejméně 60 % žalobců, přičemž od tohoto obecného pravidla by mělo být možné se odchýlit pouze ve výjimečných případech;

Zveřejňování informací a transparentnost

12. domnívá se, že by měla panovat transparentnost, pokud jde o zapojení tzv. litigačního financování do soudních řízení, včetně povinnosti žalobců a jejich advokátů informovat soudy o dohodách o financování z podnětu soudu nebo na žádost, kterou soudu předložil žalovaný, a informovat soud o existenci komerčního financování a o totožnosti financujícího subjektu v daném případě; domnívá se, že soud by měl žalovaného informovat o existenci TPLF a o totožnosti financujícího subjektu; poukazuje na to, že v současné době soudy, správní orgány ani žalované strany často nevědí, že je daná žaloba financována komerčním subjektem;

⁹ Studie EPRS (2021): Odpovědné financování soudních sporů. Současná situace v oblasti soukromého financování soudních sporů a platné předpisy EU upravující toto financování, s. 28-29.

Pravomoci orgánů dohledu a přezkum ze strany soudů a správních orgánů

13. zastává názor, že orgány dohledu, soudy a správní orgány (v závislosti na procesních pravidlech daného státu) by měly mít pravomoci k zajištění řádného prosazování právních předpisů, které budou přijaty k dosažení výše uvedených cílů; doporučuje, aby byl zaveden systém pro podávání a vyřizování stížností, který by členskými státy nezpůsobil nadměrné náklady nebo nadměrnou administrativní zátěž; má za to, že orgány dohledu, soudy a správní orgány (v závislosti na procesních pravidlech daného státu) by měly mít pravomoci k tomu, aby mohly zakročit proti nekalým praktikám oprávněných investorů do soudních sporů, přičemž nesmí bránit žalobcům a zamýšleným beneficiářům v přístupu ke spravedlnosti;

Závěrečné aspekty

14. žádá Komisi, aby pečlivě sledovala a analyzovala vývoj financování soudních sporů třetími stranami v členských státech, a to jak z hlediska právního rámce, tak z hlediska praxe, přičemž zvláštní pozornost je třeba věnovat provádění směrnice (EU) 2020/1828; dále žádá Komisi, aby po uplynutí lhůty pro provedení směrnice (EU) 2020/1828, tj. 25. června 2023, a s ohledem na její účinky, předložila na základě článku 114 Smlouvy o fungování Evropské unie návrh směrnice, kterou se na úrovni Unie stanoví společné minimální normy pro komerční financování soudních sporů třetími stranami, a to na základě doporučení uvedených v příloze k této zprávě;
15. domnívá se, že požadovaný návrh nebude mít finanční dopady;
16. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení a doporučení uvedená v příloze Komisi a Radě.

**PŘÍLOHA K NÁVRHU USNESENÍ:
DOPORUČENÍ K OBSAHU POŽADOVANÉHO NÁVRHU**

Návrh

SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY,

o regulaci financování soudních sporů třetími stranami

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na článek 114 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

po postoupení návrhu legislativního aktu vnitrostátním parlamentům,

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru,¹

v souladu s řádným legislativním postupem,²

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Komerční financování soudních sporů třetí stranou (tzv. litigační financování) je praxí, která se v současnosti rozvíjí do podoby trhu s litigačními službami, na úrovni Unie však neexistuje žádná konkrétní právní úprava. Přestože jsou investoři do soudních sporů běžně usazeni ve více členských státech, kde také provozují svou činnost, ať už přímo na území daného státu nebo přeshraničně, vztahovaly se na ně doposud nestejně vnitrostátní předpisy a postupy na jednotném trhu, kde existují obecně roztržštěná pravidla, nebo i legislativní vakuum v této oblasti. Odlišnost pravidel a postupů v členských státech může představovat překážku fungování vnitřního trhu. Nejasnost ohledně podmínek, za nichž mohou působit vnější komerční investoři do soudních sporů (dále jen „investoři do soudních sporů“), není slučitelná s řádným fungováním vnitřního trhu, zejména s ohledem na to, že přeshraniční případy mohou být financovány pouze prostřednictvím třetí osoby a tyto případy jsou pro investory do soudních sporů obzvláště atraktivní. Rozdíly ve vnitrostátních právních úpravách v jednotlivých členských státech vytvářejí riziko, že vznikne diskriminace v přístupu ke spravedlnosti mezi žalobci z různých členských států, zejména v případech s přeshraniční dimenzí, a že investoři do soudních sporů si budou vybírat pro ně výhodné jurisdikce, což může být ovlivněno tím, že v některých státech platí určitá příznivější pravidla pro jejich usazování či právní předpisy upravující smlouvy o financování nebo procesní pravidla.
- (2) Právo Unie usiluje o rovnováhu mezi přístupem ke spravedlnosti a poskytnutím přiměřených záruk stranám soudních řízení, která je nutná k tomu, aby snaha žalobců domoci se spravedlnosti nebyla nepoctivým způsobem zneužívána. Pokud investoři nabízejí financování řízení výměnou za podíl na přiznaném odškodnění, může hrozit riziko, že dojde k nespravedlnosti. Toto riziko může zahrnovat např. to, že investor

¹ Úř. věst. [...]

² Úř. věst. [...]

využije žalobce nebo osob jím zastupovaných pro svůj prospěch (včetně případů, kdy jsou zájmy spotřebitelů zastupovány oprávněnými subjekty), aby maximalizoval svůj vlastní zisk, takže žalobci nebo zamýšlení beneficianti ve výsledku získají menší podíl na přiznané částce. Takové riziko je zvláště vysoké ve sporech, v nichž jsou žalující stranou spotřebitelé nebo oběti porušování základních práv, kteří někdy uvítají účast investora ochotného nést náklady řízení, avšak přitom si neuvědomují, že tento investor může jednat proti jejich zájmům a sledovat vlastní prospěch.

- (3) Vytvoření společného unijního rámce minimálních norem pro odpovědné komerční financování soudních sporů třetí stranou může představovat účinný nástroj na podporu přístupu ke spravedlnosti a k zajištění náležité odpovědnosti podniků. Skutečně často existuje značná hospodářská nerovnováha mezi podniky a občany, kteří usilují o nápravu, a financování soudních sporů třetí stranou ji může pomoci snížit, pokud budou omezena s tím spojená rizika a toto financování se bude doplňovat s dalšími opatřeními, která odstraňují překážky přístupu ke spravedlnosti. Je proto zásadní zajistit nezbytnou rovnováhu mezi zlepšením přístupu žalobců ke spravedlnosti a vhodnými zárukami, které zabrání zneužívání soudních sporů. Odpovědné financování soudních sporů třetí stranou může snížit náklady, učinit je předvídatelnějšími, zjednodušit zbytečné postupy a poskytovat účinné služby za náklady, které jsou úměrné sporným částkám.
- (4) Vnitřní trh napomáhá rozvoji přeshraničního obchodu, soudní spory mají stále častěji přeshraniční charakter a také činnosti investorů do soudních řízení jsou svou povahou globální. S věcnými rozdíly v přístupech jednotlivých členských států k zárukám a ochraně při komerčním financování soudních sporů třetí stranou je proto spojeno potenciální riziko. Dobrovolné systémy zatím byly do určité míry úspěšné, avšak ne vždy se do nich zapojila většina subjektů působících v této oblasti. V každém případě platí, že u natolik závažných rizik by nelegislativní opatření nebyla vhodná, např. u znevýhodněných kategorií občanů, a to i ze třetích zemí.
- (5) Tato směrnice stanoví pravidla upravující komerční financování soudních sporů třetí stranou, tedy praxi, kdy do určitého soudního sporu investuje třetí strana, která není jeho přímým účastníkem, s cílem dosáhnout zisku, obvykle v podobě určitého podílu na vyrovnání nebo přiznané částce (dále jen „financování soudních sporů třetí stranou“). Financování soudních sporů třetí stranou se vztahuje na situace, kdy komerční subjekt investuje za účelem zisku a jedná za účelem podpory svých obchodních zájmů. Nezahrnuje proto případy, kdy jsou prostředky na soudní spory poskytovány v rámci charitativní činnosti nebo formou daru, ani případy, kdy se investor pouze snaží získat zpět vynaložené náklady, ani obdobné činnosti prováděné *pro bono publico*. Cílem této směrnice je rovněž stanovit záruky na jedné straně k zajištění účinného přístupu ke spravedlnosti a ochrany zájmů stran sporu a na straně druhé k předcházení střetům zájmů, zneužívání soudních sporů, jakož i nepřiměřenému přidělování peněžních odměn subjektům financujícím spory.
- (6) Termínem „investor do soudních sporů“ se rozumí podniky, které nejsou účastníky určitého soudního řízení, avšak uzavírají ve vztahu k tomuto řízení dohodu o financování soudního sporu třetí stranou („dohoda o financování třetí stranou“). Podle judikatury Soudní dvora Evropské unie zahrnuje pojem „podnik“ jakýkoli subjekt vykonávající hospodářskou činnost bez ohledu na jeho právní postavení a způsob financování, a vztahuje se tudíž na veškeré právní subjekty včetně mateřských, dceřiných a přidružených podniků a může zahrnovat i profesionální poskytovatele

financování soudních sporů, poskytovatele finančních služeb, podniky působících v oblasti vyřizování nároků nebo poskytovatele jiných služeb. Pojem investor do soudních sporů nemá zahrnovat právníky zastupující jednotlivé strany v soudních řízeních ani regulované poskytovatele pojišťovacích služeb těmito stranám.

- (7) V souladu s právními tradicemi a autonomií členských států je na každém členském státu, aby určil, zda a do jaké míry by mělo být financování soudních sporů třetí stranou v jeho právním řádu povoleno. Pokud členský stát financování soudních sporů třetí stranou povolí, stanoví tato směrnice minimální normy ochrany žalobců, kteří toto financování obdrží, s cílem zajistit minimální úroveň jejich ochrany, která bude v celé Unii soudržná.
- (8) V těch členských státech, kde právní náklady představují významnou překážku v přístupu ke spravedlnosti, by však členské státy mohly zvážit přijetí právních předpisů umožňujících financování soudních sporů třetí stranou, a v tomto případě by tedy bylo vhodné stanovit jasné podmínky a záruky v souladu s ustanoveními této směrnice. Ačkoli se tato směrnice neuplatňuje jen na zástupné žaloby, členské státy by měly přijmout opatření, jejichž cílem je zajistit, aby náklady řízení související se zástupnými žalobami nebránily kvalifikovaným subjektům v účinném výkonu jejich práva domáhat se nápravy v souladu se směrnicí (EU) 2020/1828, a zejména s jejím článkem 20.
- (9) Pokud členský stát financování soudních sporů třetí stranou povolí, je nezbytné, aby existoval systém, v jehož rámci budou nezávislé správní orgány členských států vydávat povolení pro výkon činnosti investorů do soudních sporů a vykonávat nad nimi dohled v zájmu toho, aby tito investoři splňovali minimální kritéria a normy stanovené touto směrnicí. Investoři do soudních sporů by měli podléhat dohledu, který by byl analogický stávajícímu systému obezřetnostního dohledu uplatňovanému vůči poskytovatelům finančních služeb.
- (10) Aby byl dohled podle unijního a vnitrostátního práva adekvátní, měli by být investoři do soudních sporů působící v Unii povinni vykonávat svou činnost z území Unie a být držiteli povolení vydaného v Unii a měli by uzavírat dohody o financování třetí stranou podle práva členského státu, v němž dané soudní řízení probíhá, případně podle práva členského státu žalobce nebo zamýšlených beneficentů, pokud je tento stát odlišný od státu, v němž probíhá řízení.
- (11) Orgány dohledu v Unii, které udělují povolení k výkonu činnosti financování soudních sporů třetí stranou, by měly být oprávněny požadovat, aby investoři do soudních sporů splňovali minimální kritéria stanovená touto směrnicí. Tato kritéria by měla zahrnovat ustanovení týkající se důvěrnosti, nezávislosti, správy, transparentnosti, kapitálové přiměřenosti a dodržování fiduciární povinnosti vůči žalobcům a zamýšleným beneficentům. Orgány dohledu by dále měly mít pravomoc vydávat nezbytné příkazy, včetně pravomoci přijímat žádosti investorů do soudních sporů o povolení a rozhodovat o nich, shromažďovat veškeré nezbytné informace, udělovat, zamítnout, pozastavovat a odnímat povolení, ukládat investorům do soudních sporů případné podmínky, omezení nebo sankce a bezodkladně vyšetřovat stížnosti podané na investory, kteří působí v jejich jurisdikci, podané fyzickými či právníckými osobami, s výjimkou žalovaného. Obavy vznesené žalovaným ohledně investora do soudních sporů během probíhajícího soudního řízení by měly být řešeny příslušným soudem nebo správním orgánem.

- (12) Mezi jinými kritérii pro povolení by měly členské státy požadovat, aby investoři do soudních sporů prokázali, že mají dostatečný kapitál k plnění svých finančních závazků. Pokud by totiž nebyly stanoveny požadavky na kapitálovou přiměřenost, hrozilo by, že dohodu o financování třetí stranou uzavře investor s nedostatečným kapitálovým krytím, který poté nebude ochoten nebo schopen nést náklady řízení, které se zavázal podporovat, včetně nákladů či poplatků nezbytných k tomu, aby řízení mohlo být uzavřeno, nebo případných přiznaných výloh protistrany. V takovém případě může být žalobce, který využívá služeb investora, vystaven riziku značných, avšak neočekávaných ekonomických ztrát a může mu hrozit, že bude muset z obchodních důvodů nebo v důsledku rozhodnutí investora ukončit spor, který by měl jinak naději na úspěch.
- (13) Investoři do soudních sporů by měli mít povinnost jednat čestně, transparentně, efektivně a v nejlepším zájmu žalobců a zamýšlených beneficentů. Pokud by nebyla stanovena povinnost, aby byly zájmy žalobců a zamýšlených beneficentů nadřazovány zájmům investora do soudního sporu, hrozilo by, že řízení budou vedena způsobem, který bude v konečném důsledku prospěšný pro investora spíše než pro žalobce.
- (14) Aby nebyly požadavky této směrnice obcházeny, mělo by platit, že dohody uzavřené s investory do soudních sporů, kteří nejsou držiteli řádného povolení, nemají právní účinek. Protože povinnost získat nezbytné povolení by měla spočívat na samotných investorech, měli by mít žalobci a zamýšlení beneficenti nárok na odškodnění za veškerou újmu, kterou jim způsobí investor bez řádného povolení.
- (15) Tato směrnice by měla regulovat činnosti investorů do soudních sporů, avšak neměla by se dotýkat jiných případných právních povinností nebo režimů, jako jsou např. platná pravidla upravující poskytování finančních služeb, s ohledem na právní tradice členských států, jejich autonomii a rozhodování o vhodnosti regulace financování soudních sporů v jejich vnitrostátních právních systémech.
- (16) V zájmu usnadnění jednotného uplatňování této směrnice by měly členské státy zajistit, aby jejich orgány ohledu tuto směrnici uplatňovaly v úzké spolupráci s orgány dohledu ostatních členských států. Na úrovni Unie by měla být mezi orgány dohledu zajištěna koordinace, aby nedocházelo k odchýlkám mezi různými standardy dohledu, které by mohly ohrozit řádné fungování vnitřního trhu.
- (17) Komise by měla koordinovat činnosti orgánů dohledu a napomáhat vzniku vhodných kooperativních vazeb mezi nimi, které by koordinaci napomáhaly. Orgány dohledu by měly být oprávněny obracet se v nutných případech na Komisi s žádostmi o konzultace a Komise by měla být oprávněna adresovat orgánům dohledu pokyny, doporučení, oznámení o osvědčených postupech nebo posudky týkající se uplatňování této směrnice nebo případných zjevných nejednotností, které se při jejím uplatňování objeví. Za účelem usnadnění koordinace by měly orgány dohledu poskytovat Komisi podrobné údaje o své činnosti, včetně údajů o veškerých přijatých rozhodnutích a o investorech do soudních sporů, kterým udělily povolení.
- (18) V zájmu usnadnění přeshraničního poskytování služeb financování soudních sporů v členských státech, v nichž je tato činnost povolena podle vnitrostátního práva, by členské státy měly být schopny vzájemně spolupracovat a sdílet informace a osvědčené postupy a měly mít povinnost plně zohledňovat rozhodnutí ostatních států ve věci

udělení povolení. Členské státy by měly zajistit, aby komplexní a jasné informace a pokyny ohledně toho, jaké možnosti financování žalob existují a jaké podmínky a požadavky se na toto financování vztahují, byly plně a volně přístupné všem občanům, kteří se mohou domáhat nápravy, a to i občanům z řad nejzranitelnějších skupin. V souladu s článkem 56 Smlouvy o fungování Evropské unie by členské státy měly vzájemně uznávat předchozí povolení, a proto automaticky udělovat povolení investorům do soudních sporů působícím na jejich území, kterým bylo uděleno povolení působit v jiném členském státě, pokud je toto původní povolení stále platné. V případě, že se orgán dohledu v přijímajícím členském státě dozví o nesrovnalostech při jednání investora do soudního sporu, měl by o tom přímo informovat příslušný orgán dohledu.

- (19) Členské státy by měly zajistit, aby investoři neměli nepřiměřený vliv na rozhodování v příslušných soudních řízeních, včetně rozhodnutí o vyrovnání, pokud by tento vliv byl v rozporu se zájmy žalující strany v daném řízení.
- (20) Za účelem nápravy případné nerovnováhy v informacích nebo zdrojích mezi investorem a žalobcem by měly soudy a správní orgány při posuzování přiměřenosti dohod o financování třetí stranou přihlížet k tomu, do jaké míry jsou tyto dohody jasné formulované a transparentní, do jaké míry byla žalobcům nebo jimi zastupovaným osobám transparentně vysvětlena případná rizika a přínosy a do jaké míry žalobci nebo jimi zastupované osoby tato rizika vědomě přijali.
- (21) Dohody o financování třetí stranou by měly být žalobcům předkládány v jazyce, kterému rozumí, a měly by jednoznačně a vhodným způsobem uvádět různé možné výsledky řízení a stejně tak veškerá rizika a případná omezení.
- (22) Adekvátní dohled nad investory do soudních sporů a dohodami o financování třetí stranou nebude možné zajistit, pokud nebudou pro investory platit povinnosti ohledně transparentnosti jejich činnosti. To zahrnuje transparentnost vůči soudům nebo správním orgánům, vůči žalovaným a vůči žalobcům. Proto by měla být stanovena povinnost informovat příslušný soud nebo správní orgán o existenci komerčního financování a o totožnosti financujícího subjektu, jakož i povinnost v plném rozsahu zpřístupnit dohody o financování třetí stranou soudům nebo správním orgánům, a to na jejich žádost nebo na žádost žalovaného u soudu a s výhradou příslušných omezení na ochranu nezbytné důvěrnosti. Soudy nebo správní orgány by měly mít právo přístupu k příslušným informacím o činnostech financování soudních sporů třetí stranou, které mají vztah k soudním řízením v jejich jurisdikci. Žalovaní by navíc měli být soudem nebo správním orgánem informováni o existenci dohody o financování třetí stranou a o totožnosti investora.
- (23) Soudy nebo správní orgány by měly mít pravomoc v případě, že je dohoda o financování třetí stranou relevantní pro případ, který jim byl předložen, posoudit, zda je dohoda o financování třetí stranou v souladu s touto směrnicí, a v souladu s článkem 16 ji v případě potřeby přezkoumat, a to buď na žádost některé ze stran řízení, nebo z podnětu soudu nebo správního orgánu, nebo v návaznosti na žalobu, která u nich byla podána proti správnímu rozhodnutí orgánu dozoru, které nabylo právní moci.
- (24) Investoři do soudních sporů by měli vypracovat interní postupy řádné správy k zamezení střetu zájmů mezi investorem a žalobci. Dodržováním požadavků na transparentnost by mělo být zajištěno, aby žalobci měli úplné informace o případných

vazbách investora do soudního sporu na žalované, právní zástupce, jiné investory do soudních sporů nebo na jiné třetí strany účastníci se případu, pokud by tyto vazby mohly vést ke skutečnému nebo vnímanému střetu zájmů.

- (25) Investoři do soudních sporů by v žádném případě neměli požadovat nespravedlivou, nepřiměřenou nebo nerozumnou odměnu na úkor žalující strany. Soudy nebo správní orgány by měly mít pravomoc posuzovat dohody o financování sporů třetí stranou relevantní pro případ, který jim byl předložen, s přihlédnutím k příslušným souvislostem a okolnostem, za nichž byla dohoda uzavřena, s cílem účinně určit, zda je dohoda spravedlivá a zda je v souladu s touto směrnicí a všemi příslušnými unijními a vnitrostátními právními předpisy.
- (26) Pokud dohody o financování třetí stranou umožňují, aby investoři obdrželi jakoukoli odměnu či poplatek dříve, než soud přizná žalobci určitou částku, může se stát, že konečná částka bude tak nízká, že z ní žalobcům zůstane jen málo nebo vůbec nic. Dohody o financování třetí stranou by proto měly vždy zajistit, aby byla přiznaná částka vždy vyplacena nejdříve žalobci, což znamená, že nárok žalobce má přednost před nárokem financujícího subjektu. Nemělo by být proto povoleno, aby investoři požadovali upřednostnění vlastní odměny.
- (27) Protože v některých členských státech podíl na přiznané částce, který si nárokuje investor do soudního sporu, může snížit výši odškodnění, které obdrží žalobce, měly by soudy či správní orgány vykonávat dohled nad hodnotou a výší tohoto podílu a bránit tomu, aby investoři získávali z přiznané částky nepřiměřený podíl. Pokud by podíl, který si nárokuje investor, snížil podíl žalobce a zamýšlených beneficentů na přiznané částce (včetně odškodnění, nákladů, poplatků a jiných výloh) na 60 % nebo méně, měl by být takový nárok s výhradou výjimečných okolností považován za nespravedlivý a neplatný.
- (28) Je třeba stanovit další podmínky, které zajistí, aby investoři do soudních sporů v průběhu řízení nepatříčně neovlivňovali rozhodování žalující strany způsobem, který by byl prospěšný pouze pro ně na úkor žalující strany. Investoři by zejména neměli nepatříčně ovlivňovat rozhodnutí o tom, jakým způsobem má být případ veden, jaké zájmy mají být upřednostněny a zda by žalobce měl akceptovat určitý výsledek, odškodnění či vyrovnání.
- (29) S výjimkou určitých omezených případů uvedených v této směrnici nebo ve vnitrostátních právních předpisech přijatých na jejím základě by investoři do soudních sporů neměli mít možnost zrušit financování, které se zavázali poskytnout, aby v žádné fázi řízení nedocházelo k situacím, kdy je financování zastaveno v neprospěch žalobců nebo zamýšlených beneficentů v průběhu řízení proto, že se změnil obchodní zájem nebo pobídka investora.
- (30) Pokud investor podporoval nebo financoval soudní spor, který skončil neúspěšně, měl by nést společnou odpovědnost s žalobci za náhradu výloh protistrany, kterou soud nebo správní orgán přiznal žalované straně. Soudy a správní orgány by měly mít přiměřené pravomoci k tomu, aby mohly zajistit účinné plnění této povinnosti, a dohody o financování třetí stranou by neměly vylučovat odpovědnost za výlohy protistrany.
- (31) Soudy a správní orgány členských států by měly být oprávněny stanovit výlohy

protistrany v souladu s vnitrostátními právními předpisy, mimo jiné na základě relevantních vědeckých, statistických a technických údajů nebo s využitím služeb odborníků, znalců nebo daňových poradců, podle toho, co je v daném řízení vhodné.

- (32) Tato směrnice je v souladu se základními právy a dodržuje zásady uznávané zejména Listinou základních práv Evropské unie. Tato směrnice by proto měla být vykládána a uplatňována v souladu s těmito právy a zásadami, mimo jiné i s právy a zásadami týkajícími se práva na účinnou právní ochranu a spravedlivý proces a práva na obhajobu.
- (33) Tato směrnice usiluje o harmonizaci pravidel uplatňovaných členskými státy na investory do soudních sporů a jejich činnost a o umožnění přístupu ke spravedlnosti, přičemž zavádí ve všech členských státech, v nichž je financování do soudních sporů povoleno, společné minimální normy ochrany práv žalobců a zamýšlených beneficentů v řízeních, jež jsou zcela nebo zčásti financovány na základě dohod o financování třetí stranou. Tohoto cíle však nelze uspokojivě dosáhnout na úrovni jednotlivých členských států, protože investoři do soudních sporů působí ve více členských státech a řídí se různými vnitrostátními pravidly a postupy. Z důvodu velikosti vznikajícího trhu s financováním soudních sporů třetí stranou a s ohledem na nutnost zamezit existenci odlišných pravidel a postupů, která by mohla představovat překážku pro řádné fungování vnitřního trhu, a zabránit tomu, aby se investoři do soudních sporů uchýlovali ke spekulativní volbě jurisdikce, lze tohoto cíle lépe dosáhnout na úrovni Unie. Unie by proto měla přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy o Evropské unii. V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku nepřekračuje tato směrnice rámec toho, co je nezbytné pro dosažení těchto cílů.
- (34) Členské státy se v souladu se společným politickým prohlášením členských států a Komise ze dne 28. září 2011 o informativních dokumentech zavázaly, že v odůvodněných případech doplní oznámení o opatřeních přijatých za účelem provedení směrnice ve vnitrostátním právu o jeden či více dokumentů s informacemi o vztahu mezi jednotlivými složkami směrnice a příslušnými částmi vnitrostátních nástrojů přijatých za účelem provedení směrnice ve vnitrostátním právu. V případě této směrnice považuje normotvůrce předložení těchto dokumentů za odůvodněné.

PŘIJALY TUTO SMĚRNICI:

Kapitola I

Obecná ustanovení

Článek 1

Předmět a účel

Cílem této směrnice je zavést minimální normy pro pravidla vztahující se na subjekty vykonávající činnost litigačního financování třetí stranou („investory do soudních sporů“) a jejich povolené činnosti a rovněž rámec pro ochranu žalobců a zamýšlených beneficentů, kteří toto financování přijímají, včetně případů, kdy zájmy těchto žalobců a zamýšlených příjemců zastupují oprávněné subjekty, v řízeních zcela či částečně financovaných třetí stranou. Stanoví záruky pro zamezení střetu zájmů, zneužívání soudních sporů a nepřiměřenému podílu investorů na присouzené částce a zároveň zajišťuje, aby financování soudních sporů třetími stranami řádně umožňovalo žalobcům a zamýšleným beneficentům přístup ke spravedlnosti a zajišťuje odpovědnost podniků.

Článek 2

Působnost

Tato směrnice se vztahuje na komerční třetí strany financující soudní spory (dále jen „investoři do soudních sporů“) a na komerční dohody o financování třetími stranami (dále jen „dohody o financování třetími stranami“) bez ohledu na povahu souvisejících nároků. Tím nejsou dotčeny stávající mezinárodní, unijní a vnitrostátní právní předpisy umožňující podávání žalob, zejména právní předpisy o ochraně kolektivních zájmů spotřebitelů, o ochraně životního prostředí a právní předpisy upravující úpadkové řízení nebo odpovědnost.

Článek 3

Definice

Pro účely této směrnice se rozumí:

- a) „investorem do soudních sporů“ obchodní podnik, který uzavírá dohody o financování třetí stranou ve vztahu k soudnímu řízení, jehož sám není účastníkem a na němž se nepodílí jako právník ani jiný právní profesionální zástupce některé ze stran ani jako poskytovatel regulovaných pojišťovacích služeb některé ze stran, a jehož primárním cílem je dosáhnout návratnosti své investice při poskytnutí financování těchto řízení nebo získání konkurenční výhody na konkrétním trhu;
- b) „žalobcem“ fyzická nebo právnická osoba, která zahájí nebo hodlá zahájit řízení u soudu nebo správního orgánu;
- c) „soudem nebo správním orgánem“ příslušný soud, správní orgán, rozhodčí soud nebo jiný orgán pověřený rozhodováním ve sporech, v souladu s vnitrostátním právem;
- d) „zamýšleným beneficentem“ osoba, která je oprávněna obdržet podíl z

přisouzené částky a jejíž zájmy v řízení zastupuje žalobce, který je příjemcem financování třetí strany, nebo oprávněný subjekt podávající žalobu jménem této osoby v průběhu zástupných žalob;

- e) „řízení“ vnitrostátní nebo přeshraniční občanské nebo obchodní soudní řízení nebo dobrovolné rozhodčí řízení nebo řízení v rámci alternativního mechanismu řešení sporů vedené před soudem nebo správním orgánem v Unii s cílem vyřešit spor;
- f) „oprávněným subjektem“ organizace zastupující zájmy spotřebitelů, která byla určena jako oprávněný subjekt v souladu se směrnicí (EU) 2020/1828;
- g) „orgánem dohledu“ orgán veřejné moci určený členským státem, který je odpovědný za udělování, pozastavování nebo odnímání povolení investorům do soudních sporů a za dohled nad jejich činností;
- h) „dohodou o financování třetí stranou“ dohoda, v níž se investor do soudních sporů zaváže zcela nebo zčásti nést náklady řízení výměnou za získání podílu na částce přisouzené žalobci nebo na odměně za úspěch, přičemž jeho cílem je získat investorovi do soudních sporů zpět vynaložené prostředky, a případně zahrnuje odměnu za poskytnuté služby, a to zcela nebo zčásti v závislosti na výsledku řízení. Tato definice zahrnuje všechny dohody, které obsahují ustanovení o této odměně, bez ohledu na to, zda je odměna nabízena jako nezávislá služba nebo získána nákupem nebo postoupením pohledávky.

Kapitola II

Povolení k výkonu činnosti investora do soudních sporů v Unii

Článek 4

Systém udělování povolení

1. Členské státy mohou v souladu s vnitrostátními právními předpisy určit, zda je ve vztahu k řízením probíhajícím v jejich jurisdikci nebo ve prospěch žalobců nebo zamýšlených beneficentů usazeným na jejich území povoleno nabízet dohody o financování třetí stranou.
2. Pokud jsou činnosti financování třetí stranou povoleny, členské státy zřídí systém udělování povolení k výkonu činnosti investorů do soudních sporů na jejich území a monitorování této činnosti. Tento systém zahrnuje určení nezávislého oddělení nebo orgánu ohledu pověřeného udělováním, pozastavováním nebo odnímáním povolení investorům do soudních sporů a dohledem nad jejich činností.
3. Systém udělování povolení stanovený v tomto článku se vztahuje pouze na činnosti spojené s nabízením dohod o financování třetí stranou investory do soudních sporů. Pokud investoři do soudních sporů rovněž poskytují právní nebo finanční služby nebo služby správy nároků, nad nimiž vykonává dohled jiný orgán v Unii, nemá tato směrnice vliv na jiné případné systémy dohledu a povolování ve vztahu k těmto službám.

Článek 5

Podmínky pro udělení povolení

1. Členské státy zajistí, aby orgány dohledu udělily investorovi do soudních sporů povolení ve vztahu k vnitrostátnímu nebo přeshraničnímu soudnímu sporu nebo jinému řízení nebo toto povolení ponechaly v platnosti pouze tehdy, dodržuje-li tento investor tuto směrnici a splňuje-li kromě kritérií stanovených vnitrostátními právními předpisy také následující kritéria:
 - a) svou činnost provádí prostřednictvím sídla v členském státě a v témže státě podal žádost o povolení a toto povolení udržuje;
 - b) zavázal se uzavírat dohody o financování třetí stranou podle právních předpisů členského státu, v němž má dané řízení probíhat, nebo v členském státě žalobce nebo zamýšlených příjemců, pokud se tyto státy liší;
 - c) uspokojivě orgánu dohledu prokázal, že má zavedeny postupy a správní struktury zajišťující dlouhodobý soulad s touto směrnicí a s požadavky na transparentnost a fiduciárními vztahy stanovenými touto směrnicí a že uplatňuje interní postupy pro zamezení střetům zájmu mezi ním a žalující stranou v řízeních zahrnujících investora do soudních sporů;
 - d) splňuje požadavky na kapitálovou přiměřenost podle článku 6; a
 - e) uspokojivě orgánu pro dohled prokázal, že má správní struktury a postupy k zajištění plnění fiduciární povinnosti stanovené v článku 7.
2. Členské státy vzájemně uznají povolení udělené subjektu spravujícímu soudní spory v jiném členském státě, a automaticky mu tak umožní působit ve svém členském státě, dokud je platné původní povolení.
3. Systém udělování povolení podle článku 4 nemá vliv na uplatňování právních předpisů Unie upravujících poskytování finančních služeb, investiční činnosti a ochranu spotřebitele.

Článek 6

Kapitálová přiměřenost

1. Členské státy zajistí, aby orgány dohledu měly pravomoc ověřovat, zda investoři do soudních sporů budou schopni mít neustále k dispozici dostatek finančních zdrojů k plnění svých závazků vyplývajících z dohod o financování třetí stranou. Orgány dohledu zejména zajistí, aby investoři do soudních sporů byli schopni:
 - a) hradit všechny dluhy vyplývající z jejich dohod o financování třetí stranou, jakmile budou splatné; a
 - b) financovat všechny fáze řízení, k nimž se zavázali, včetně soudního řízení a případného odvolání;
2. Členské státy zajistí, aby investoři do soudních sporů mohli v případě potřeby prokázat, že splňují kritéria stanovená v odstavci 1, a to předložením osvědčení nebo potvrzení, že

system pojištění by plně pokryl všechny náklady uvedené v odstavci 1.

3. Členské státy zajistí, aby orgány dohledu byly oprávněny ověřovat, zda jsou investoři do soudních sporů schopni mít vždy přístup k minimální likviditě nezbytné k tomu, aby mohli plně hradit všechny předvídatelné výlohy protistrany ve všech řízeních, která financují. Členské státy zajistí, aby jejich soudy nebo správní orgány mohly od investorů do soudních sporů požadovat jistotu na úhradu nákladů řízení v podobě, kterou připouštějí vnitrostátní právní předpisy, pokud o to žalobce na základě odůvodněných konkrétních obav požádá.
4. Členské státy mohou zřídit zvláštní pojistný fond, který pokryje veškeré nezaplacené náklady žalobců, kteří se v průběhu soudního řízení účastnili soudního sporu v dobré víře, v případě, že se osoba financující soudní spory dostane do platební neschopnosti. Pokud je takový fond zřízen členským státem, zajistí tento členský stát jeho veřejnou správu a financování prostřednictvím ročních poplatků placených oprávněnými investory do soudních sporů.

Článek 7

Fiduciární povinnost

1. Členské státy zajistí, aby orgány dohledu byly oprávněny ověřovat, zda investoři do soudních sporů mají zavedeny správní a vnitřní postupy k zajištění toho, aby dohody o financování třetí stranou, které uzavírají, byly založeny na fiduciárním vztahu, a aby se v těchto dohodách zavazovali, že budou jednat čestně, transparentně a dodržovat povinnosti při správě cizího majetku, jež je zavazují jednat v nejlepším zájmu žalobce.
2. Pokud má žalobce v úmyslu podat žalobu jménem jiných osob, například pokud je žalobce oprávněným subjektem zastupujícím spotřebitele, je investor do soudního sporu rovněž povinen plnit svou fiduciární povinnost také vůči těmto zamýšleným beneficiům. Investoři do soudních sporů jsou povinni jednat v průběhu celého řízení způsobem, který je v souladu s jejich fiduciární povinností. Investor do soudních sporů se zaváže, že v případě střetu mezi jeho zájmy a zájmy žalobců nebo zamýšlených beneficiů nadradí zájmy žalobců nebo zamýšlených beneficiů zájmům vlastním.

Kapitola III

Pravomoci orgánů dohledu a koordinace mezi nimi

Článek 8

Pravomoci orgánů dohledu

1. Tam, kde jsou dohody o financování třetí stranou povoleny v souladu s článkem 4, členské státy ustanoví nezávislý veřejný orgán dohledu odpovědný za dohled nad udělováním povolení investorům do soudních sporů, kteří mají sídlo v jeho jurisdikci, investorům do soudních sporů, kteří nabízejí dohody o financování třetí stranou žalobcům a zamýšleným beneficiům v jeho jurisdikci, a investorům do soudních sporů, kteří nabízejí dohody o financování třetí stranou v souvislosti řízeními probíhajícími v jeho jurisdikci.

2. Členské státy zajistí, aby všechny fyzické nebo právnické osoby, které chtějí vyjádřit výhradu, pokud jde o to, jak investor do soudních sporů plní povinnosti podle této směrnice a použitelného vnitrostátního práva, měly k dispozici postup pro podávání stížností orgánu dohledu.
3. Bez ohledu na postup pro podávání stížností uvedený v odstavci 2 se v případě probíhajícího soudního řízení, jehož účastníkem je investor do soudních sporů, obavami vznesenými žalovaným v tomto řízení ohledně toho, zda investor do soudních sporů dodržuje povinnosti podle této směrnice a použitelného vnitrostátního práva, zabývá příslušný soud nebo správní orgán v souladu s čl. 16 odst. 2.
4. Každý orgán dohledu je zejména oprávněn a povinen:
 - a) přijímat od investorů do soudních sporů žádosti o povolení a veškeré informace, které jsou nezbytné za účelem posouzení těchto žádostí, a včas o těchto žádostech rozhodovat;
 - b) přijímat rozhodnutí nezbytná k udělení nebo zamítnutí povolení žádajícímu investorovi do soudních sporů, odnímat povolení nebo ukládat podmínky, omezení či sankce kterémukoli investorovi do soudních sporů, který je držitelem povolení;
 - c) rozhodovat o vhodnosti a způsobilosti investora do soudních sporů, mimo jiné s ohledem na jeho zkušenosti, pověst, interní postupy pro prevenci a řešení střetů zájmů nebo znalosti;
 - d) zveřejňovat na svých internetových stránkách veškerá rozhodnutí přijatá podle písmene b) s náležitým ohledem na obchodní tajemství;
 - e) nejméně jednou ročně posuzovat, zda investor do soudních sporů, který je držitelem povolení, i nadále splňuje kritéria pro povolení uvedená v čl. 5 odst. 1, a zajistit, aby v případě, že investor do soudních sporů jedno nebo více těchto kritérií již nesplňuje, mu toto povolení bylo pozastaveno nebo odňato; Tímto pozastavením nebo odnětím nejsou dotčena práva žalobců a oprávněných osob v řízení, v němž může být osoba poskytující financování zapojena, a
 - f) v rámci systému uvedeného v článku 9 přijímat a šetřit stížnosti týkající se jednání investora do soudních sporů a jeho souladu s ustanoveními uvedenými v kapitole IV této směrnice a případnými dalšími požadavky podle vnitrostátních právních předpisů.
5. Členské státy zajistí, aby investoři do soudních sporů byli povinni orgánu dohledu bez zbytečného prodlení oznamovat veškeré změny, které mají dopad na jejich soulad s kapitálovými požadavky stanovenými v čl. 6 odst. 1 a 2. Členské státy dále zajistí, aby investoři do soudních sporů každoročně osvědčovali, že tyto odstavce i nadále splňují.
6. Členské státy zajistí, aby orgány dohledu obecně dohlížely na fiduciární vztahy mezi investory do soudních sporů a žalobci a zamýšlenými beneficienty a měly možnost vydávat pokyny a příkazy k zajištění ochrany zájmů žalobců a zamýšlených beneficentů.

Článek 9

Šetření a stížnosti

1. Členské státy zajistí, aby byl zaveden systém pro vyřizování stížností, který umožní přijímání a šetření stížností podle čl. 8 odst. 2.
2. V rámci systému pro vyřizování stížností uvedeného v odstavci 1 členské státy zajistí, aby orgány dohledu byly oprávněny bez zbytečného odkladu posuzovat, zda investor do soudního sporu dodržuje všechny povinnosti nebo podmínky vyplývající z jeho povolení, požadavky této směrnice a případné další požadavky podle vnitrostátních právních předpisů.
3. Členské státy zajistí, aby při výkonu dohledu nad tím, zda investoři do soudních sporů dodržují povinnosti nebo podmínky spojené s jejich povolením, byly orgány dohledu oprávněny:
 - i) prošetřovat stížnosti obdržené od jakékoli fyzické nebo právnické osoby v souladu s čl. 8 odst. 2 a s výhradou čl. 8 odst. 3;
 - ii) šetřit stížnosti kteréhokoli jiného orgánu dohledu nebo Komise;
 - iii) zahajovat šetření z moci úřední;
 - iv) zahájit šetření na základě doporučení soudu nebo správního orgánu, který je znepokojen v souvislosti s jakýmkoli řízením před takovým soudem nebo správním orgánem, pokud jde o dodržování povinností nebo podmínek spojených s povolením ze strany investora do soudních sporů.

Článek 10

Koordinace mezi orgány dohledu

1. Členské státy zajistí, aby jejich orgány dohledu tuto směrnici uplatňovaly v úzké spolupráci s orgány dohledu ostatních členských států.
2. Komise dohlíží na činnost orgánů dohledu při plnění úkolů stanovených touto směrnicí, tuto činnost koordinuje a každoročně svolává síť orgánů dohledu, které předsedá. Komise přijme akty v přenesené pravomoci v souladu s článkem 11 s cílem doplnit tuto směrnici stanovením způsobů spolupráce v rámci sítě orgánů dozoru a pravidelně je reviduje v úzké spolupráci s orgány dohledu.
3. Orgány dohledu mohou vést konzultace s Komisí o všech záležitostech souvisejících s prováděním této směrnice. Komise může orgánům dohledu vydávat pokyny, doporučení, oznámení o osvědčených postupech a posudky ohledně provádění této směrnice i v souvislosti s jakýmkoli zjevným nesouladem v tomto ohledu nebo v souvislosti s dohledem nad určitým investorem do soudních sporů. Komise může také zřídit centrum kompetencí, které bude soudu nebo správním orgánům, jež žádají o poradenství ohledně toho, jak posuzovat činnost investorů do soudních sporů v rámci

Unie, poskytovat kvalifikované odborné znalosti.

4. Každý orgán dohledu vypracuje seznam investorů do soudních sporů, kterým vydal povolení, sdělí jej Komisi a tento seznam zveřejní. Orgány dohledu tento seznam aktualizují pokaždé, když dojde k jeho změně, a patřičně informují Komisi.
5. Každý orgán dohledu předá Komisi a ostatním orgánům dohledu na jejich žádost podrobnosti o rozhodnutích přijatých v souvislosti s dohledem nad investory do soudních sporů, včetně podrobností o rozhodnutích přijatých podle čl. 8 odst. 4 písm. b).
6. Pokud investor do soudních sporů podal žádost o udělení povolení jednomu orgánu dohledu a následně podal žádost o povolení jinému orgánu dohledu, tyto orgány se ve vhodném rozsahu navzájem koordinují a sdílejí informace s cílem rozhodovat jednotným způsobem při řádném zohlednění odlišných vnitrostátních pravidel.
7. Pokud je investor do soudních sporů držitelem povolení uděleného orgánem dohledu v jednom členském státě, chce však dohodu o financování třetí stranou nabídnout žalující straně nebo zamýšlenému beneficiantovi v jiném členském státě nebo v souvislosti s řízením v jiném členském státě, předloží doklad o povolení uděleném orgánem dohledu svého domovského členského státu. V případě, že se orgán dohledu v tomto jiném členském státě dozví o nesrovnalostech při jednání investora do soudních sporů, informuje o tom přímo odpovědný orgán dohledu.

Článek 11

Výkon přenesené pravomoci

1. Pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci je svěřena Komisi za podmínek stanovených v tomto článku.
2. Pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci uvedená v čl. 10 odst. 2 je svěřena Komisi na dobu pěti let ode dne ... [datum vstupu v platnost základního právního aktu nebo jakékoli jiné datum stanovené spolunormotvůrci].

Komise vypracuje zprávu o výkonu přenesení pravomoci nejpozději devět měsíců před koncem tohoto pětiletého období. Přenesení pravomoci se automaticky prodlužuje o stejně dlouhé období, pokud Evropský parlament ani Rada nevysloví proti tomuto prodloužení námitku nejpozději tři měsíce před koncem každého z těchto období.
3. Evropský parlament nebo Rada mohou přenesení pravomoci uvedené v čl. 10 odst. 2 kdykoli zrušit. Rozhodnutím o zrušení se ukončuje přenesení pravomoci v něm určené. Rozhodnutí nabývá účinku prvním dnem po zveřejnění v Úředním věstníku Evropské unie nebo k pozdějšímu dni, který je v něm upřesněn. Nedotýká se platnosti již platných aktů v přenesené pravomoci.
4. Před přijetím aktu v přenesené pravomoci Komise vede konzultace s odborníky jmenovanými jednotlivými členskými státy v souladu se zásadami stanovenými

v interinstitucionální dohodě o zdokonalení tvorby právních předpisů ze dne 13. dubna 2016.

5. Přijetí aktu v přenesené pravomoci Komise neprodleně oznámí současně Evropskému parlamentu a Radě.
6. Akt v přenesené pravomoci přijatý podle čl. 10 odst. 2 vstoupí v platnost, pouze pokud proti němu Evropský parlament nebo Rada nevysloví námitky ve lhůtě [dvou měsíců] ode dne, kdy jim byl tento akt oznámen, nebo pokud Evropský parlament i Rada před uplynutím této lhůty informují Komisi o tom, že námitky nevysloví. Z podnětu Evropského parlamentu nebo Rady se tato lhůta prodlouží o [dva měsíce].

Kapitola IV

Dohody o financování třetí stranou a činnost investorů do soudních sporů

Článek 12

Obsah dohod o financování třetí stranou

Členské státy zajistí, aby dohody o financování třetí stranou musely být předloženy písemně v jednom z úředních jazyků členského státu, v němž mají žadatel a zamýšlení beneficianti bydliště, a aby byly předloženy jasným a snadno srozumitelným způsobem a obsahovaly alespoň:

- a. různé náklady a výdaje, které bude hradit investor do soudních sporů;
- b. podíl na případné odměně nebo poplatcích, které budou vyplaceny investorovi do soudních sporů nebo jakékoli jiné třetí straně, nebo jakékoli jiné finanční náklady, které přímo či nepřímo ponese žalobci, zamýšlení beneficianti nebo oba;
- c. odkaz na odpovědnost investora do soudních sporů, pokud jde o výlohy protistrany, v souladu s článkem 18 této směrnice;
- d. ustanovení, které stanoví, že veškeré přiznané částky, z nichž lze odečíst poplatky investorovi do soudních sporů, budou nejprve v plné výši vyplaceny žalobcům, kteří pak mohou následně vyplatit dohodnuté částky investorům do soudních sporů jako poplatky nebo provize, přičemž si ponechají alespoň minimální částky stanovené v této směrnici;
- e. rizika, jež žalobci, zamýšlení beneficianti nebo obě tyto strany přijímají, včetně:
 - i. možného růstu nákladů v průběhu sporu a jeho dopadů na finanční zájmy žalobců, beneficentů nebo obou těchto stran;
 - ii. úzce vymezených okolností, za nichž lze dohodu o financování třetí stranou vypovědět, a rizik, která by tento scénář znamenal pro žalobce, beneficianty nebo pro obě tyto strany;
 - iii. potenciálního rizika, že bude třeba hradit výlohy protistrany, včetně okolností, za nichž se na tyto výlohy nemusí vztahovat pojištění soudních výloh nebo náhrada škody.

- f. prohlášení o vyloučení odpovědnosti ohledně nepodmíněnosti financování, pokud jde o procesní kroky;
- g. prohlášení investora do soudního sporu o neexistenci střetu zájmů.

Článek 13

Požadavky na transparentnost a předcházení střetům zájmů

1. Členské státy od investorů do soudních sporů vyžadují, aby zavedli politiku pro prevenci a řešení střetů zájmů a uplatňovali související interní postupy. Tato politika a související interní postupy odpovídají povaze, rozsahu a složitosti podnikání investora do soudních sporů, jsou stanoveny písemně a zveřejněny na internetových stránkách investora do soudních sporů. Jsou také jasně uvedeny v příloze ke každé dohodě o financování třetí stranou.
2. Členské státy od investorů do soudních sporů požadují, aby žalobci a zamýšleným beneficentům v dohodě o financování třetí stranou sdělili všechny informace, u nichž se lze důvodně domnívat, že by mohly vést ke střetu zájmů. K informacím, jež musí investoři do soudních sporů sdělit, patří přinejmenším:
 - a) podrobnosti o veškerých ujednáních, finančních nebo jiných, mezi investorem do soudních sporů a jakýmkoli jiným podnikem, který má k danému řízení vztah, včetně případných ujednání s příslušným oprávněným subjektem, agregátorem žalob, právními zástupci nebo jinou zúčastněnou stranou;
 - b) podrobnosti o všech relevantních vazbách mezi investorem do soudních sporů a žalovaným v řízení, zejména pokud jde o případnou hospodářskou soutěž.

Článek 14

Neplatné dohody a doložky

1. Členské státy zajistí, aby dohody o financování třetí stranou uzavřené s fyzickými nebo právnickými osobami, které nemají povolení jednat jako investoři do soudních sporů, neměly žádný právní účinek.
2. Je třeba stanovit další podmínky, které zajistí, aby investorům do soudních sporů v průběhu řízení nebylo umožněno ovlivňovat rozhodování žalující strany způsobem, který by byl prospěšný pouze pro ně na úkor žalující strany. Ustanovení dohod o financování třetí stranou poskytující investorovi do soudních sporů pravomoc přijímat nebo ovlivňovat rozhodnutí v souvislosti se soudním řízením proto nemají právní účinek. Právní účinek nemají žádná ustanovení a ujednání, která zahrnují mimo jiné následující prvky:
 - a) udělení výslovné pravomoci investorovi do soudních sporů přijímat nebo ovlivňovat rozhodování v průběhu soudního řízení, například pokud jde o konkrétní uplatňované nároky, urovnání sporu nebo řízení výdajů souvisejících se soudním řízením;
 - b) poskytování kapitálu nebo jakéhokoli jiného zdroje s peněžní hodnotou pro účely

soudního řízení, jehož zvláštní využití by bylo podmíněno souhlasem poskytovatele financování třetí stranou.

3. Členské státy stanoví, aby dohody, v nichž je investorovi do soudních sporů zaručena minimální návratnost jeho investice předtím, než žalobce nebo zamýšlený beneficiet obdrží svůj podíl, neměly právní účinek.
4. Dohoda o financování sporu, která by investorovi do soudních sporů poskytovala nárok na odměnu, po jejímž vyplacení by se podíl pro žalobce a zamýšlené beneficiety snížil na 60 % nebo méně celkové přisouzené částky (včetně náhrady škody, nákladů, poplatků a dalších výdajů), nemá s výjimkou mimořádných okolností právní účinek.
5. Členské státy zajistí, aby dohody o financování třetí stranou neobsahovaly ustanovení, jež by omezovala odpovědnost investora do soudních sporů v případě příkazu k úhradě výloh protistrany v důsledku neúspěšného soudního řízení. Ustanovení, jejichž cílem je omezit odpovědnost investora do soudních sporů za náklady, nemají právní účinek.
6. Členské státy zajistí, aby podmínky, jimiž se řídí dohody o financování třetími stranami, neumožňovaly odnětí tohoto financování, s výjimkou předepsaných okolností vymezených vnitrostátními právními předpisy v souladu s čl. 15 odst. 1.
7. Žalobci a zamýšlení beneficiety budou odškodněni za veškeré ztráty způsobené investorem do soudních sporů, který uzavřel dohodu o financování třetí stranou, jež byla posléze prohlášena za neplatnou. Práva žalobců a zamýšlených příjemců řízení nejsou dotčena.

Článek 15

Vypovězení dohody o financování třetí stranou

1. Členské státy stanoví, že investor do soudních sporů nesmí dohodu o financování třetí stranou jednostranně vypovědět bez informovaného souhlasu žalobce, s výjimkou případů, kdy dá soud nebo správní orgán investorovi do soudních sporů svolení k vypovězení smlouvy po posouzení, zda budou zájmy žalobce a zamýšlených beneficietů navzdory vypovězení dohody adekvátně chráněny.
2. Výpověď dohody o financování třetí stranou musí být podána s dostatečným předstihem v souladu s vnitrostátními právními předpisy.

Kapitola V

Soudní nebo správní přezkum

Článek 16

Zpřístupnění dohody o financování třetí stranou

1. Členské státy zajistí, aby žalobci nebo jejich zástupci byli povinni informovat příslušný soud nebo správní orgán o existenci dohody o financování třetí stranou a o totožnosti

investora do soudních sporů a na žádost soudu nebo správního orgánu nebo žalovaného poskytnout příslušnému soudu nebo správnímu orgánu úplnou a nezměněnou kopii takových dohod o financování třetí stranou, které se týkají daného řízení, a to v nejranější fázi tohoto řízení. Členské státy zajistí, aby byli žalovaní soudem nebo správním orgánem informováni o existenci dohody o financování třetí stranou a o totožnosti investora do soudních sporů.

2. Členské státy zajistí, aby soudy nebo správní orgány byly oprávněny přezkoumat na žádost strany soudního řízení dohodu o financování třetí stranou podle článku 17, pokud má tato strana důvod se domnívat, že daná dohoda o financování třetí stranou není v souladu s touto směrnicí nebo jiným platným vnitrostátním právním předpisem, nebo z vlastního podnětu.

Článek 17

Přezkum dohod o financování třetí stranou soudy nebo správními orgány

Členské státy určí příslušný soud nebo správní orgán, který bude vykonávat jednotlivé soudní a správní úkony podle této směrnice. Toto určení zejména stanoví, že soud nebo správní orgán, u něhož je podána soukromě financovaná věc, rovněž bez zbytečného odkladu a na žádost účastníka řízení nebo z vlastního podnětu provede kontroly dopadu dohod o financování na případy, které jsou mu předloženy, a to při výkonu těchto pravomocí:

- a) pravomoci vydávat investorovi do soudních sporů závazné příkazy nebo pokyny, jako je požadavek, aby poskytl financování dohodnuté v příslušné dohodě o financování třetí stranou nebo aby provedl změny v souvislosti s příslušným financováním.
- b) pravomoci posuzovat soulad každé dohody o financování třetí stranou s ustanoveními uvedenými v této směrnici, zejména s fiduciární povinností vůči žalobcům a zamýšleným beneficietům podle článku 7, a pokud se zjistí, že dohoda tato ustanovení nedodrží, nařídí investorovi do soudních sporů, aby provedl nezbytné změny, nebo prohlásí ustanovení za neplatné v souladu s článkem 14;
- c) pravomoci vyhodnotit shodu každé dohody o financování třetí stranou s požadavky na transparentnost podle článku 13;
- d) pravomoci posuzovat, zda dohoda o financování třetí stranou investora do soudních sporů opravňuje ke získání nespravedlivého, nepřiměřeného nebo neodůvodněného podílu na případné přisouzené částce ve smyslu čl. 14 odst. 4, a odpovídajícím způsobem tuto dohodu zrušit nebo upravit. Členské státy stanoví, že při provádění tohoto posouzení mohou příslušné soudy nebo správní orgány vzít v úvahu povahu a okolnosti zamýšleného nebo probíhajícího soudního řízení, případně včetně:
 - i) zúčastněných stran a zamýšlených beneficietů soudního řízení, a toho, co považovali za dohodnuté, pokud jde o částku, kterou by investor do soudních sporů na základě dohody o financování obdržel, pokud by bylo dosaženo úspěšného výsledku;

- ii) pravděpodobné výše případné přisouzené částky;
 - iii) výše finančního příspěvku investora do soudních sporů a podílu celkových nákladů žalobce financovaného investorem do soudních sporů; a
 - iv) podílu z případné přisouzené částky, který mají žalobce a zamýšlení beneficianti obdržet;
- e) pravomoci ukládat sankce, které soud nebo správní orgán považuje za vhodné k zajištění dodržování této směrnice;
 - f) pravomoci konzultovat s osobami, jež mají odpovídající znalosti a nezávislost a mohou být soudu nebo správnímu orgánu nápomocny při výkonu jejich hodnotících pravomocí, nebo vyžádání odborného poradenství, a to i od odborníků s vhodnou kvalifikací nebo od orgánů dohledu;

Článek 18

Odpovědnost za úhradu výloh protistrany

1. Členské státy zajistí, aby v případě, že žalující strana nemá dostatečné zdroje na úhradu výloh protistrany, byly soudy nebo správní orgány oprávněny nařídit, aby náklady na neúspěšné řízení uhradil investor do soudních sporů, a to buď sám, nebo společně s žalobci. V takovém případě mohou soudy nebo správní orgány od investorů do soudních sporů žádat, aby uhradili veškeré vzniklé výlohy protistrany, s ohledem na:
 - a) výši a podíl přisouzené částky, kterou by investor do soudních sporů obdržel, pokud by byla žaloba úspěšná;
 - b) rozsah, v jakém by případné náklady, které neuhradil investor do soudních sporů, namísto něj nesla žalovaná strana, žalobce nebo jiný zamýšlený beneficiant;
 - c) jednání investora do soudních sporů v průběhu celého soudního řízení a zejména na to, jak dodržuje tuto směrnici a zda jeho jednání přispělo k celkovým nákladům na soudní řízení a
 - d) výši počáteční investice investora do soudních sporů.

Kapitola VI

Závěrečná ustanovení

Článek 19

Sankce

1. Členské státy stanoví sankce za porušení vnitrostátních předpisů přijatých na základě této směrnice a přijmou veškerá opatření nezbytná k zajištění jejich uplatňování. Stanovené sankce musí být účinné, přiměřené a odrazující. Členské státy tyto sankce a opatření [do .../neprodleně] oznámí Komisi a [neprodleně] jí oznámí všechny jejich následné změny.
2. Orgány dohledu mohou především ukládat přiměřené pokuty vypočtené na základě

obratu společnosti, dočasně nebo na dobu neurčitou odnímat povolení k činnosti nebo přijímat jiné vhodné správní sankce.

Článek 20

Přezkum

1. Komise provede hodnocení této směrnice nejpozději do [(...) let ode dne její použitelnosti] a předloží zprávu o hlavních zjištěních Evropskému parlamentu, Radě a Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru. Toto hodnocení se provádí v souladu s pokyny Komise pro zlepšování právní úpravy. Ve své zprávě Komise zejména zohlední účinnost směrnice se zvláštním ohledem na výši poplatků nebo podílu, který z částky přisouzené žalobci (včetně od zamýšlených beneficentů) případně investorovi do soudních sporů, dopad, jaký mají investoři do soudních sporů na činnost v oblasti řešení sporů, a to, v jakém rozsahu umožnilo financování soudního sporu třetí stranou lepší přístup ke spravedlnosti.
2. Poprvé do [(...) let od použitelnosti této směrnice] a poté každý rok poskytnou členské státy Komisi tyto informace nezbytné pro přípravu zprávy uvedené v odstavci 1:
 - a) název, počet a druh subjektů, které jsou uznávány jako investoři do soudních sporů, kterým bylo uděleno povolení;
 - b) veškeré změny tohoto seznamu a důvody pro tyto změny;
 - c) počet a druh soudních řízení, která jsou plně nebo zčásti financována investorem do soudních sporů;
 - d) výsledky těchto soudních řízení, pokud jde o částky získané investory do soudních sporů ve srovnání s částkami přisouzenými žalobcům a zamýšleným beneficentům.

Článek 21

Provedení ve vnitrostátním právu

1. Členské státy přijmou a zveřejní do ... [den/měsíc/rok] právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí. Neprodleně o nich uvědomí Komisi.

Použijí tyto předpisy od ... [den/měsíc/rok].

Tyto předpisy přijaté členskými státy musí obsahovat odkaz na tuto směrnici nebo musí být takový odkaz učiněn při jejich úředním vyhlášení. Způsob odkazu si stanoví členské státy.

2. Členské státy sdělí Komisi znění ustanovení vnitrostátních právních předpisů, které přijmou v oblasti působnosti této směrnice.

Článek 22

Vstup v platnost

Tato směrnice vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v Úředním věstníku Evropské

unie.

Článek 23

Určení

Tato směrnice je určena členskými státy.

VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ

„Je neuvěřitelně frustrující sledovat, jak někdo vyhraje soudní případ, z něhož však vyjde s téměř prázdnými rukama, protože peníze spolknou nespravedlivé právní poplatky. [...] Doba, kdy si někteří investoři do soudních sporů účtují takovéto nepřiměřené poplatky, musí skončit.“ Těmito slovy ohlásil v roce 2017 generální prokurátor Martin Pakula z australské Labouristické strany revizi stávajícího právního rámce vztahujícího se na činnost investorů do soudních sporů.

Aby byli evropští občané ušetřeni nespravedlivých soudních výsledků, jimž v posledních letech musí čelit tisíce Australanů a dalších lidí po celém světě, usiluje tato legislativní zpráva z vlastního podnětu o regulaci litigačního financování třetí stranou, ještě než se rozšíří ve všech našich členských státech. Tento specifický druh obchodní praxe lze nejlépe chápat jako obchodní model, kdy investor jménem žalobce nebo zástupce skupiny žalobců uhradí náklady na soudní řízení výměnou za dohodnutý poplatek, který obdrží, pokud bude soudní řízení úspěšné. Tento poplatek je obvykle stanoven jako procentní podíl z přisouzené částky nebo vyrovnání, které financovaná žalující strana obdrží.¹ Investoři do soudních sporů sami nejsou stranou soudního řízení a mají na jeho výsledku pouze hospodářský, nikoli právní zájem.

Litigační financování třetí stranou původně pochází z Austrálie, mezitím se však proměnilo v globální odvětví v hodnotě miliard eur, které je přítomné v řadě jurisdikcí, včetně USA, Kanady, Spojeného království a v poslední době i EU. Jak potvrdila výzkumná služba Evropského parlamentu, litigační financování třetí stranou se v současné době v EU rychle rozšiřuje.² Investoři do soudních sporů se zajímají především o případy s vysokou hodnotou, investují však také do arbitráží a insolvenčních řízení. Obvykle se jedná o investice do jednotlivých případů, avšak v posledních letech nabývá na významu takzvané „financování portfolií“.³ Tento model znamená, že investor do soudních sporů financuje v rámci jedné dohody o financování celý soubor sporů, aby rozložil investiční riziko. Vedle vzrůstajícího počtu investorů do soudních sporů, a zejména investic do portfolií, lze také pozorovat zvýšenou spolupráci investorů do soudních sporů s oprávněnými subjekty, právníckými firmami a agregátory, jako jsou platformy pro sdružování žalob nebo pro distribuci přisouzených částek, v kombinaci s agresivní reklamou.

Zastánci litigačního financování třetí stranou často argumentují, že zlepšuje přístup ke spravedlnosti a odrazuje od protiprávního jednání. Podle jejich názoru se přístup ke spravedlnosti stal dostupnějším pro každého, neboť rizika a náklady nesou investoři do soudních sporů. Litigační financování třetí stranou podle nich také řeší problém nedostatku finančních zdrojů tím, že oslabuje schopnost žalované strany vyhrát spor díky větší hospodářské síle. Zastánci dále uvádějí, že litigační financování představuje prostředek pro vymáhání pohledávek nízké hodnoty, které by jinak vymáhány nebyly.

Hlavní argument ve prospěch litigačního financování třetí stranou, tj. „lepší přístup ke spravedlnosti“, však zkušenosti nepotvrzují. Litigační financování třetí stranou je podnikání

¹ Viz například: Bentham Europe Limited (14. října 2014), Submission to the Ministry of Security and Justice, Dutch Draft Bill on Redress of Mass Damages in a Collective Action (Podání k ministerstvu bezpečnosti a spravedlnosti. Návrh nizozemského zákona o náhradě hromadných škod v kolektivní žalobě), bod 2.10 na straně 4 (<https://www.internetconsultatie.nl/motiedijksma/reactie/7bf391e6-0b57-44c3-a650-b9797efb4c29>).

² Viz kapitola 2.1 posouzení evropské přidané hodnoty (s. 3–10) a kapitola 2.1/2.2 připojené studie, s. 49–54.

³ Studie EPRS (2021): Responsible litigation funding. State of play on the EU private litigation funding landscape and on the current EU rules applicable to private litigation funding (Odpovědné litigační financování. Současná situace v oblasti soukromého litigačního financování a platné předpisy EU), s. 28–29.

za účelem zisku, v němž spravedlnost pro žalobce může, ale také nemusí představovat vedlejší produkt. Australský parlament ve své zprávě uvedl, že investoři do soudních sporů investují zejména do hromadných žalob jménem investorů a akcionářů.⁴ Žaloby zaměstnanců nebo žaloby týkající se odpovědnosti za škodu způsobenou vadou výrobku naproti tomu však často hodnotí jako příliš rizikové, zdlouhavé nebo nedostatečně ziskové. Pokud již investoři do těchto soudních sporů běžných občanů investují, pravidelně požadují přemrštěné výnosy. V Evropě činí míry návratnosti investorů do soudních sporů až 300 %, nebo dokonce 3000 %⁵. Existují také různé příklady, kdy investoři do soudních sporů získají faktickou kontrolu nad sporem s cílem dále maximalizovat své zisky nebo tlačit na urovnání sporu, bez ohledu na to, zda by byl daný finanční výsledek pro financovanou žalující stranu přiměřený. V takových případech žalovaná strana, která prohraje, ve skutečnosti převede prostředky investorovi, který nebyl poškozen, zatímco žalobci, kteří utrpěli újmu, mohou obdržet jen malou, nebo dokonce žádnou náhradu.

Tato zpráva se snaží tyto problémy řešit návrhem nového regulačního rámce. Její ustanovení mají zabezpečit integritu našeho soudního systému tím, že budou účinně chránit evropské občany před finančním vykořisťováním investory do soudních sporů. Hlavním cílem zpravodaje je zajistit, aby poškozené oběti obdržely odpovídající odškodnění. Prostřednictvím této zprávy chce vytvořit soubor pravidel pro proaktivní regulaci litigačního financování třetí stranou, který pomůže zabránit problémům, jimž čelí třetí země a které se nyní začínají objevovat i v EU. Zpravodaj považuje za nezbytné, aby součástí připravovaných právních předpisů týkajících se investorů do soudních sporů byly následující body:

- systém povolování spravovaný vnitrostátními orgány dohledu
- požadavky na kapitálovou přiměřenost a povinnost uhradit výlohy protistrany
- fiduciární vztah vůči žalobcům
- zpřístupnění dohody o litigačním financování třetí stranou soudu, žalobcům a žalované straně
- silné záruky proti střetům zájmů
- zastropování poplatků k zajištění spravedlivých a přiměřených výnosů pro žalobce
- zákaz převzetí kontroly nad soudním řízením nebo bez jasného odůvodnění

Určitá snaha o regulaci litigačního financování třetí stranou již probíhá. Vzhledem k problémům, které z litigačního financování vyplývají, zavedla Austrálie nedávno požadavek, aby investoři do soudních sporů měli australskou licenci na poskytování finančních služeb. Dále dokončila parlamentní šetření ohledně regulace litigačního financování třetí stranou při hromadných žalobách, při němž někteří investoři do soudních sporů uvedli, že podpoří další regulaci s cílem zvýšit transparentnost a důvěru v tento systém.⁶ Také v kanadské provincii

⁴ Viz Australská komise pro reformu práva (2019): An Inquiry into Class Action Proceedings and Third-Party Litigation Litigation funders, s. 34.

⁵ Viz Bentham(2014): Podání k ministerstvu bezpečnosti a spravedlnosti. Návrh nizozemského zákona o náhradě hromadných škod v kolektivní žalobě, bod 2.15 na straně 5 a rozsudek 1266/7/7/16 Walter Hugh Merricks CBE v MasterCard Incorporated and Others – (žádost o rozhodnutí o hromadném řízení) [2017] CAT 16 | 21. července 2017 v oddíle 99 a 100 na str. 37 a 38. Dohoda o financování ve věci Walter Hugh Merricks CBE versus Mastercard předpokládá celkový výnos z investice větší než i) 135 000 000 GBP; nebo ii) 30 % nerozdělených výnosů do 1 miliardy GBP plus 20 % nerozdělených výnosů přesahujících 1 miliardu GBP.

⁶ Australský smíšený výbor pro korporace a finanční služby, financování sporů a regulaci odvětví hromadných žalob, 22. prosince 2020, bod 16.18, s. 293.

Ontario je nyní připravován návrh zákona reformující režim pro hromadné žaloby, který obsahuje ustanovení o litigačním financování třetí stranou.

Komise ve svých doporučeních o kolektivním odškodnění z roku 2013 navrhla několik ustanovení zdůrazňujících potřebu regulovat litigační financování třetí stranou, například a) zákaz, aby si investoři do soudních sporů účtovali nepřiměřený podíl z finančních prostředků poskytnutých k financování žaloby (bod odůvodnění 16 písm. c), a b) zákaz, aby investoři do soudních sporů odvozovali požadovanou odměnu nebo podíl z přiznané náhrady škody, pokud není taková úprava regulována orgánem veřejné moci (bod odůvodnění 32).

Toto doporučení se zabývalo pouze zárukami v oblasti litigačního financování třetí stranou v případě hromadných žalob (a nikoli nezbytnou obecnou regulací litigačního financování třetí stranou). Je však třeba poznamenat, že když Komise v roce 2018 zkoumala, zda členské státy doporučení dodržují⁷ (dále jen „zpráva Komise z roku 2018“), uvedla:

- „V tomto bodě [přijetí záruk pro litigační financování třetí stranou] nebylo doporučení provedeno v žádném členském státě. Žádný z nich nereguluje financování třetí stranou, natož pak v souladu s doporučením.“ (strana 10).
- Pouze Slovinsko představuje „výjimku v této celkové situaci, neboť (...) financování soukromou třetí stranou je regulováno v souladu se zásadami stanovenými v doporučení“. Ve zprávě se dále uvádí: „Tento obecný nedostatek provedení znamená, že se může šířit neregulované a nekontrolované financování třetí stranou bez právních omezení, což vytváří potenciální pobídky pro vedení soudních sporů v určitých členských státech.“

Směrnice EU z roku 2020 o zástupných žalobách na ochranu spotřebitelů také obsahuje určitá ustanovení týkající se litigačního financování třetí stranou v souvislosti s hromadnými žalobami, která usilují o dosažení transparentnosti, pokud jde o zdroje financování a střety zájmů, jako bod odůvodnění 52 a čl. 10 odst. 2 písm. a) („nadměru ovlivnit“, „neodklonilo“) a čl. 4 odst. 1 písm. e) („předcházet vlivu“).

Tato zpráva však na základě výše uvedených argumentů tvrdí, že tato ustanovení nejsou dostatečná a v každém případě se vztahují jen na určitou omezenou skupinu sporů.

Přístup založený na „měkkém právu“ se také neosvědčil⁸. Jediný samoregulační kodex (tj. „měkké právo“) v Evropě představuje sdružení nazvané *Association of litigation funders* ve Spojeném království. Členem tohoto sdružení je však pouze dvanáct z osmdesáti nebo více investorů do soudních sporů působících v Evropě. Sankce uvedené v kodexu navíc nejsou účinné. Pokud například dojde k porušení kodexu, může být poskytovateli finančních prostředků uložena pokuta až do výše 500 GBP (přibližně 570 EUR) nebo může být z organizace vyloučen. Po vyloučení může ve své činnosti dle libosti pokračovat.

⁷ Zpráva Komise Evropskému parlamentu, Radě a Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru o provádění doporučení Komise ze dne 11. června 2013 o společných zásadách pro prostředky kolektivní právní ochrany týkající se zdržení se jednání a náhrady škody v členských státech v souvislosti s porušením práv přiznaných právem Unie (2013/396/EU). Brusel, 25. ledna 2018, COM(2018) 40 final.

⁸ Viz kapitola XX připojené studie – příklad Spojeného království (popis): [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2021/662612/EPRS_STU\(2021\)662612_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2021/662612/EPRS_STU(2021)662612_EN.pdf)

Pokud budou členské státy smět přijímat předpisy samostatně a bez koordinace na úrovni EU, povede to také k rozdílným výsledkům, čímž na vnitřním trhu vzniknou pro občany EU nejednotné záruky. Jak uvádí zpráva Komise z roku 2018 (str. 11): „(...) vždy bude existovat možnost, že poskytovatelé financí usazení v jednom členském státě budou obcházet přísná vnitrostátní pravidla tím, že se budou snažit financovat kolektivní žaloby v jiném členském státě EU, kde jsou prostředky kolektivní právní ochrany dostupné a financování soukromou třetí stranou i nadále není regulováno.“

Tato zpráva tedy usiluje o rozšíření stávajícího regulačního rámce prostřednictvím nové směrnice, která stanoví minimální záruky pro celou EU, a zároveň zohlední přání členských států litigační financování třetí stranou vůbec nepovolovat, pokud není v souladu s jejich vnitrostátními systémy.

Zpravodaj odmítá názor některých politiků, že EU je vůči problémům souvisejícím s litigačním financováním třetí stranou imunní. Jádro projednávaných problémů je v Evropě totéž jako v Austrálii, Kanadě nebo USA: subjekty usilující o maximalizaci zisku na úkor žalobců. Pouze silné právní záruky v kombinaci s dobrou znalostí používání litigačního financování třetí stranou zabrání opakování scénářů, k nimž dochází v jiných částech světa. Evropská unie by měla tuto záležitost využít k tomu, aby svým občanům dokázala, že evropské orgány jsou schopny nejen hledat řešení poté, co již krize způsobila vážné škody, ale že jsou také schopny jednat preventivně, v rané fázi, s cílem zabránit dalšímu oslabování našeho soudního systému a zajistit našim občanům přiměřenou náhradu a ochranu.

INFORMACE O PŘIJETÍ V PŘÍSLUŠNÉM VÝBORU

Datum přijetí	14.7.2022
Výsledek konečného hlasování	+ : 18 - : 5 0 : 0
Členové přítomní při konečném hlasování	Pascal Arimont, Pascal Durand, Angel Dzhambazki, Ibán García Del Blanco, Virginie Joron, Sergey Lagodinsky, Gilles Lebreton, Maria-Manuel Leitão-Marques, Karen Melchior, Franco Roberti, Raffaele Stancanelli, Marie Toussaint, Axel Voss, Marion Walsmann, Lara Wolters, Javier Zarzalejos
Náhradníci přítomní při konečném hlasování	Alessandra Basso, Daniel Buda, Antonius Manders, Emmanuel Maurel, Angelika Niebler, Yana Toom
Náhradníci (čl. 209 odst. 7) přítomní při konečném hlasování	Nicola Beer

JMENOVITÉ KONEČNÉ HLASOVÁNÍ V PŘÍSLUŠNÉM VÝBORU

18	+
PPE	Pascal Arimont, Daniel Buda, Antonius Manders, Angelika Niebler, Axel Voss, Marion Walsmann, Javier Zarzalejos
RENEW	Nicola Beer, Pascal Durand, Karen Melchior, Yana Toom
S&D	Ibán García Del Blanco, Maria-Manuel Leitão-Marques, Franco Roberti, Lara Wolters
THE LEFT	Emmanuel Maurel
VERTS/ALE	Sergey Lagodinsky, Marie Toussaint

5	-
ECR	Angel Dzhambazki, Raffaele Stancanelli
ID	Alessandra Basso, Virginie Joron, Gilles Lebreton

0	0

Význam zkratk:

+ : pro

- : proti

0 : zdrželi se